

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Caroli Spinolæ Societatis Iesv, Pro Christiana Religione In Iaponia Mortvi

Spinola, Fabio Ambrogio

Antverpiæ, 1630

Cap. VI. Discessus è Brasilià in Portoricco, & exorta tempestas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46233)

milia alnei loca erant ingressi: at, quòd nullum sanguini meo inesset vitium, ego octidui spatio renalui. Nautæ, postquam recuperauerant vires, fabricando gubernaculo adhuc languidi incubuere. Nos operam nauauimus munij Societatis.

CAPVT VI.

Discessus è Brasiliâ in Portorico,
& exorta tempestas.

POST quinque mensium moras tandem 12. Decembris soluimus, comitati naue vnâ, saccharo onustâ (quæ in portum redire coacta est, ob fractum in ipso exitu minorem malum) alijsq; præterea onerarijs Belgicis quinque, Patacciâ (vt vocant) vnâ, & Carauelis duabus. Cursum instituimus iterum in Tropicum Capricorni, vt alto in mari idoneos cape-remus ventos, quibus superandum erat Promontorium S. Augustini, vicinum Fernambuco intra octo gradus Australes. Ventus huic cursui secundus quidem erat, sed vehementior Oceani impetus in terram perpetuò naues trudebat, planè vt cum existimarem nos procul Abrogli scopulis, qui existunt intra nouem gradus, abnauigaturos, in ipsos proximè fuisset delati. Sed nempe viridior maris color, marinorumque ouorum supernatantium copia (quæ
C flauas

flauas reddebant aquas) animos periculi admo-
nuere. (Hæc namque, signa sunt vadi aut ceco-
ram saxorum.) Hic sese Belgica oneraria à nobis
seiunxere: nos altiùs progressi ad gradus 24.
modo prosperis modo aduersis flatibus Tropi-
cum transgredimur, rursùmque subimus. Inibat
Ianuarius anni 97. vicinùsque ijs locis impen-
debat Sol: ac licet per dies multos vertici no-
stro instaret, non magnum tamen concitabat
æstum. Tertiâ Ianuarij proras Septemtrioni
vertimus, ad superandum S. Augustini Pro-
montorium, quod præteruehimur eiusdem die
vigesimo, exactis in itinere diebus quadragin-
ta, quod tridui spatio sæpè confici solet, cum non
respondeant ei gradus plures quinis, Baiâque
posita sit intra decimumtertium. Die 25. Aequa-
torem traiecimus, ubi heims iam erat, sed nul-
lum frigus, imò maior quàm sub Tropico calor.
Quatriduo post malacia fuit, quam prosper
ventus excepit, qui die decimo octauo sub Tro-
pico Cancri nos destituit. Vigesimo iterum tran-
quillitas ad extremum vsque mensem, cum esse-
mus intra viginti gradus. Ventus denuò à pup-
pi spirare cœpit Calendis Martijs, qui posuit,
cum attigimus primum & trigessimum gradum.
Nocte Cometes labi visus magnitudine Veneris,
versus eam partem vnde deinde flabat ventus,
præsignio tempestatis, qua die tertiâ tantâ senti-
tie aduersorum ventorum, primum Cecia, dein
Aqui-

Aquilonis, denique Cori coorta est, ut fluctus
nauem hinc inde transilirent, non sine metu con-
sternationeque omnium. Tum vero periculum
increuit, cum naus infernè dehiscere, hausissetque
mare altitudine decem palmorum est deprehen-
sae eâ re contractum acacium seu velum maius,
summâque diligentia exhauriendis insudatum
est aquis, ut quâ parte irruerant, deprehende-
retur; quod non nisi labore bidui obtineri po-
tuit, cum primum obseruatum est, à puppi insi-
nuare se maris riuulum, brachij instar; cuius ta-
men rima, quâ admittebatur, quantumuis in-
uestigaretur, non potuit reperiri: quare necesse
fuit, continuato per diem noctemque labore, ad
antliam incumbere, non exiguâ nautarum
classiariorumque defatigatione. Hic euentus
Praefectum ceterosque adduxit, ut (quoniam ri-
mas ageret naus, eiusque latera multis essent
partibus dissuta per vim tempestatis, multaque
è robustissimis deficerent lignis) non tentaretur
porro iter in Canarias aut Insulas Promontorij
viridis, obliquo instituto cursu, quoniam sic plus
aqua, cui resisti non posset, intro erat penetra-
turum; sed potius recto pronoque, pro vento-
rum libidine, qui forte mutarentur: ita fore se-
curiorem profectiorem flexu non coacto. Quare
deiectis in mare arcis octoginta saccharo refer-
tis, vento se permisere, biduique spatio, expanso
dolone solo, peracta leuca centum, non sine disci-

mine; cum sapius undarum vi, proram vento obuerteret naus, & utroque latere subiret fluctus; ut nisi per summam peritiam administratum esset velum, haud dubie perissemus, ita mortis certa facies oculis omnium perpetuo obuersabatur. Nos partim orationibus, partim hortandis classiarijs nautisque intenti, diu noctuque audiendis eorum confessionibus vacabamus, cum id tempus neque somni esset, neque refectiois; praeclarèque cum eo ageretur, qui erectus sine lapsu consistere posset. Insignis extitit animorum fructus, cum multi statuerent in melius mutare vitam; quòdque me solabatur, non tam mortis praesentis metu, quam sincero Dei amore; cuius irati iustam agnoscebant vindictam. Pars maxima confitebantur periculo iam defuncti, cum nempe distinerentur resarciendâ naui. Plus satis ab annonâ penuriâ tum acceptum incommodi cum esuriales essent Quadragesima dies. Nobis certè ieiunandum fuit: nam praeter farinam Brasiliensem, aquâ calidâ oleoque coctam, nihil suppeditabat, quando pisces omnes iam erant putredine corrupti. Quamquam nullius valetudo eâ inediâ fuit labefactata; contra, mirâ animi hilaritate exultabamus, voluntatem nostram diuinæ voluntatis nutibus metientes. Id unum cruciabat, tot fuisse ad inferos ruituros, si naufragium accidisset. Sape nostrorum me patrocinio commendabam, qui mortem

mortem obierant pro Christo, quorum deprecationibus DEVS nos seruauit. Tres dies ea tempestas tenuit: quâ sedatâ, Corus nos egit ad insulas Indiae Occidentalis, quibus interuallo leucarum quingentarum distabamus, tempestate aestuque impulsî. Nec intereâ neglecta remedia exhauriendis aquis. Adhibitum ingeniosi commenti genus: velum à puppi carinae suppanse est, multâ stuppâ refertum; ut, quâ parte hiabat alueus, stупpa rimarum suctu attracta, obstrueret tabularum hiatus. Inuit remedium ad refringendam excludendamque aquarum vim. Aperuerunt se 22. Martij insula aliquot, Virgines dicta, ante Portorico: die verò 24. in insula conspectum venimus, non absque discriminis metu, cum & portus essemus ignari, & è nautis nullus vniquam eum fuisset inuectus. Dum igitur bolide exploramus vadum, deprehensum subito est, exiguâ nos altitudine nauigare; & que DEI gratia fuit, nauis duos inter scopulos vecta, quorum alter adferendo sufficiebat exitio, incolumis euadit. Deterruit periculum nautas, ne ignotis littoribus applicarent, actoque retrò nauigio, & anchorâ deiectâ, signum dedere, exploso aneo tormento; simulq; lembum, accersendo perito ductori, submiserunt. Is die insequenti, qui Virgini ab Angelo salutata erat sacer, tuto nos in portum duxit. Est hac insula, prima Orientalium maiorû, cognomento

Boriquena, longa 54. leucas, lata 24. intra gradus nouem & decem. A Septemirione medium quemdam habet maris sinum, qui amplectitur exilem insulam, in qua vrbs S. Ioannis à Portorizzo; portu, castellis & presidio munita. Hic Sacrorum Antistes, Gubernator, Nobiles mercatorésque multi locupletes degunt. Oppidum non magnum, domúsque è ligno fabricate. Alia pratercà terre urbésque circuitu insula continentur. Solum, Brasilia simillimum, frugum arborúque genere. Montes auriferaces sunt: quibus excauandis quia multa extinguuntur Aethiopum mancipia, (quorum magnum est pretium) sacchari & ginziberis mercatu magno cum Belgis Germanisque lucro exercent. Quàm citò in oppido fuit intellectum, aduenisse Societatis Patres; qui nos amabant, (in quibus Episcopus, & Iudex quidam, à Rege graues ob res missus) commodum nobis in Nosocomio locum, ab agris diuersum, obtulère. Cùm autem ob elemosynarum tenuitatem nos victus deficeret, Antistes duos domi suæ, alios item duos Iudex alendos accepère: dnobus reliquis, qui domi erant, aliorum liberalitas subuenit. quæ cùm ambigua esset, subinde fallebat, sic vt aquâ etiam per calores illos destituerentur; cuius (praterquam pluuiæ, eiúsque modicæ) copiam nullam insula subministrabat, quæ leuca tamen itinere erat aduehenda. Commodum iuuandis oppidanis huc
veni-

venimus sub tempus sacratioris Hebdomadae: neque labor defuit, qui dies noctesque nos detineret, cum frequens adeo pœnitentium esset concursus. Videmur ceriè singulari DEI providentiâ in eum locum delati, ad multorum salutem procurandam, qui per incuriam ignorantiamq; sceleribus obruti, in tartarum precipitabant. Multum huic rei promovenda, res duæ attulere præsidij: Episcopi facilitas imprimis, in communicandâ potestate soluendorum criminum sibi retentorum; nostraque, à muneribus in laborum compensationem accipiendis, abstinencia; quæ mirè cum eos affecit, tum opinionem Ordini nostro conciliauit: ac si conciones habere potuissemus, affectui respõdisset foriè fructus. Sed iam aliud pulpitem occupauerat: quo digresso, Superior noster aliquoties Lusitanâ linguâ dixit. Ego Paschatis festo doctrinæ Christianæ explanatione in Aede summâ aggressus sum, in plateis Castellana uti cœpi, cum Lusitanicam non intelligerent. Accurrere non pueri modò, sed Nobiles etiam militesq; præcipuè, ex quo novus Gubernator Ordinis nostri amans, & ipse præsens interfuit, & adesse, quos secum ex Hispaniâ adduxerat milites, iussit. Hos postea egros cum aliis multis variolorum morbo correptis, audire confitentes necessarium fuit. Magnus eorum interijt numerus, non absque periculo nostri, cum nauseam contagionemq; morbi adferrent.